

DOKTORANTŪROS STUDIJŲ DALYKO SANDAS

Dalyko pavadinimas	Mokslo kryptis (šaka) kodas	Fakultetas	Katedra
Ekspertinė teismo medicina 9 kreditai (240 val.)	Medicina (06 B) Teismo medicina (B 770)	Medicinos	Patologijos, teismo medicinos ir farmakologijos katedra
Studijų būdas	Kreditų (valandų) skaičius	Studijų būdas	Kreditų (valandų) skaičius
Paskaitos	2 kreditai (53 val.)	Seminarai	2 kreditai (53 val.)
Konsultacijos	0,5 kredito (13 val.)	Individualus darbas	4,5 kredito (121 val.)

Dalyko anotacija:

Tikslas: įsisavinti pagrindines sąvokas, teismo medicinos ekspertizių atlikimo metodiką ir metodus, išvadų formulavimą, įforminimą, kitus procesinius teismo medicinos ekspertizės klausimus, konkrečias teismo medicinos ekspertizių rūšis.

Tematika. Teismo ekspertizės įstatymas, nustatantis teismo ekspertizės įstaigų ir teismo ekspertų statusą, kvalifikacinius reikalavimus teismo ekspertams, teismo eksperto kvalifikacijos suteikimo tvarką, specialių žinių panaudojimo atliekant teismo ekspertizės sąlygas bei tvarką ir reikalavimus teismo ekspertizės aktui.

Ekspertizė – proceso veiksmas, kuriuo teismas ar teisėjas skiria teismo ekspertui atlikti ekspertizę ir atsakyti į specialių žinių reikalaujančius klausimus, o teismo ekspertas atlieka jam pavestus tyrimus ir jų rezultatus fiksuoja ekspertizės akte. Ekspertas (asmuo, turintis teismo eksperto kvalifikaciją ir įrašytas į Lietuvos Respublikos teismo ekspertų sąrašą): funkcijos, teisės, pareigos, atsakomybė. Specialistas: funkcijos, teisės, pareigos, atsakomybė. Privatūs teismo ekspertai.

Ekspertiniai tyrimo metodai ir jų klasifikacija.

Teismo medicinos tiriamieji metodai ir jų klasifikacija.

Reikalavimai eksperto kvalifikacijai. Eksperto ir specialisto kompetencija. Klausimai ekspertui ir specialistui.

Ekspertizės aktas, jo sudedamosios dalys. Įžanginėje dalyje nurodoma: ekspertizės akto surašymo data ir vieta; nutartis skirti teismo ekspertizę; ekspertizei pateikta medžiaga ir klausimai; teismo eksperto duomenys (vardas, pavardė, išsilavinimas, specialybė, eksperto kvalifikacija, darbo ekspertu stažas); tyrimų pradžios ir pabaigos datos; papildomos medžiagos pareikalavimo ir gavimo data; atliekant ekspertizę dalyvavę asmenys. Tiriamojoje dalyje nurodoma: ekspertui ištirti pateikti objektai, jų būklė ir jų apžiūros rezultatai; atlikti tyrimai, jų metu naudoti metodai ir priemonės; gauti rezultatai ir motyvuotas jų įvertinimas. Teismo ekspertizės akto išvadose suformuluojami motyvuoti atsakymai į visus pateiktus klausimus. Išvados sąvoka. Išvadų klasifikavimas pagal apibrėžtumo laipsnį (kategoriškos, tikimybinės), pagal santykį su tiriamu ir nustatomu faktu (teigiančios, neigiančios), pagal pasekmės ir priežasties santykio pobūdį (sąlyginės, besąlyginės), pagal vienos iš dviejų (arba kelių) viena kitą atmetančių galimybių pasirinkimą (alternatyvios, atmetančios). Eksperto atsisakymas duoti išvadą (jeigu ekspertizei pateiktos medžiagos nepakanka išvadai pateikti ir nėra galimybės gauti papildomos

medžiagos arba teismo ekspertui pateikti klausimai išsina už jo specialių žinių ribų, ekspertas surašo aktą, kuriame motyvuotai išdėsto atsisakymo pateikti išvadą priežastis.), jo sudedamosios dalys. Įžanginė dalis. Motyvuojamoji dalis. Baigiamoji dalis.

Ekspertizės akto įvertinimas. Ekspertizių aktų kontrolė. Ekspertizės akto tikrumas. Tikrumo elementai. Reikalavimai ekspertizės akto tikrumo tikrinimui. Ekspertizės akto reikšmingumas bylai. Eksperto apklausa. Ekspertizės akto reikšmė ir jo panaudojimas.

Lietuvos ekspertizės įstaigos, jų funkcijos.

Lavono teismo medicinos ekspertizė. Išorinis lavono tyrimas. Vidinis lavono tyrimas. Medžiagos paėmimas laboratoriniams ir kitiems papildomiems tyrimams atlikti. Lavono tyrimo rezultatų, laboratorinių tyrimų ir kitų papildomų duomenų kompleksinis įvertinimas. Teismo medicininės diagnozės nustatymas. Išvados suformulavimas. Ekspertizės akto įforminimas ir išsiuntimas į teisėsaugos instituciją, paskyrusią ekspertizę. Papildomi tyrimai: histologiniai, serologiniai, cheminiai, bakteriologiniai, botaniniai, biocheminiai, spektrografiniai, elektrografiniai, osteologiniai. Naujagimių (kūdikis, išgyvenęs po gimimo vieną parą) lavonų teismo medicinos ekspertizė. Plaučių plaukimo mėginio technika. Skrandžio ir žarnų plaukimo mėginio technika. Gyvybingi naujagimiai. Vietinio pobūdžio mechaniniai sužalojimai (nubrozdinimai, kraujosruvos, žaizdos, kaulų lūžiai, kaulų poslinkiai, kaulų lenkimai, kaulų suspaudimai, kaulinio audinio atitrūkimai, vidaus organų sužalojimai, galvos sužalojimai, vidaus parenchiminių organų sužalojimai, kūno dalių amputacija). Bendros organizmo reakcijos į mechaninius sužalojimus (kolapsas, trauminis šokas, riebalų embolija, oro embolija, trombembolija, trauminė toksikozė, pozicinio suspaudimo sindromas, kraujo užkrėtimas). Mechaninių traumų, padarytų aštriais ir bukais daiktais teismo medicinos ekspertizė. Šautinių sužalojimų teismo medicinos ekspertizė.

Gyvų asmenų ekspertizė. Sveikatos sutrikdymo masto nustatymo taisyklės. Sveikatos sutrikdymo masto – sunkaus, nesunkaus ir nežymaus – nustatymo medicininiai kriterijai. Dėl sužalojimų prarasto bendrojo darbingumo procentų nustatymo lentelė. Sveikatos sutrikdymo masto nustatymo taisyklių komentaras. Nukentėjusiųjų, kaltinamųjų ir kitų asmenų teismo medicinos ekspertizė. Mechaninės asfiksijos. Klasifikacija (stranguliacinės, kompresinės, obturacinės, uždusimas uždaroje aplinkoje). Mechaninių asfiksijų teismo medicinos ekspertizė. Lytinių nusikaltimų ir lytinių būklių teismo medicinos ekspertizė. Mergystės nustatymas. Nėštumo arba buvusio gimdymo nustatymas. Buvusio aborto ekspertizė. Lytinio subrendimo ekspertizė. Lytinis pajėgumas. Vaisiaus pradėjimo laiko nustatymas. Lyties nustatymas. Daiktinių įrodymų teismo medicinos ekspertizė.

Toksikologinės teismo medicinos ekspertizės. Nuodų veikimo sąlygos. Nuodų veikimas. Apsinuodijimų diagnostika. Nuodų klasifikacija.

Medicinos darbuotojų profesinių pažeidimų teismo medicinos ekspertizė. Medicinos darbuotojų teisės ir pareigos. Medicinos darbuotojų veiklos nepalankios baigtys ir jų juridinė atsakomybė.

Rekomenduojama literatūra:

1. Garmus A., Kurapka E., Cėpla A. Teismo medicina – V., 2000.

2. Popov V.L. Teismo medicina.- Sankt-Peterburg, 2000.

3. Podoliako V.P., Chochlov, Barabanov N.N. Teismo medicininė ekspertizė.- Brianskas, 2001.

4. Popov V.L., Šigejev V.B., Kuznecov L.E. Teismo medicininė balistika .- Sankt – Peterburg, 2002.

5. Pigolkin J.I., Popov V.L. Teismo medicina. – M., 2003.

6. DiMaio V.J., Dimaio D. Medycyna sądowa.- Wroclav, 2003.

Konsultuojantys dėstytojai:

1. Algimantas Jasulaitis (doc. dr.):

1. Daunoravičius, Dainius ; **Jasulaitis, Algimantas** ; Jablonskienė, Valerija ; Grabauskienė, Virginija . Matrikso metaloproteinazės virusinės širdies ligos patogenezėje // Laboratorinė medicina. Vilnius: Lietuvos laboratorinės medicinos draugija. ISSN: 1392-6470. 2012, t. 14, nr. 4, p. 224-228. [DB: IndexCopernicus] [M.kr.: 06B] [Aut. ind.: 0,250]
2. Daunoravičius, Dainius ; Grabauskienė, Virginija ; **Jasulaitis, Algimantas** . Uždegiminė dilitacinė kardiomiopatija: nauji diagnostikos ir gydymo būdai = Inflammatory dilated cardiomyopathy: new perspectives in diagnostics and treatment // Medicinos teorija ir praktika. Vilnius: Medicinos mintis. ISSN: 1392-1312. 2012, t. 18, nr. 3, p. 299-304. Prieiga per internetą: <http://www.mtp.lt/files/MTP3_7str.pdf>
3. Aliukonienė, Rita ; **Jasulaitis, Algimantas** ; Aliukonis, Vygintas ; Maciulytė, Neringa . Vaikų padaryti nužudymai ir sunkūs sveikatos sutrikdymai // Laboratorinė medicina. Vilnius: Lietuvos laboratorinės medicinos draugija. ISSN: 1392-6470. 2013, t. 15, nr. 2, p. 75-82.
4. Poškus, Tomas ; Bužinskienė, Diana ; Drašutienė, Gražina Stanislava ; Samalavičius, Narimantas Evaldas ; Barkus, Arūnas ; Barišauskienė, Aistė ; Tutkuvienė, Janina ; Sakalauskaitė, I. ; Drašutis, Jonas ; **Jasulaitis, Algimantas** ; Jakaitienė, Audronė . Haemorrhoids and anal fissures during pregnancy and after childbirth: a prospective cohort study // BJOG: an international journal of obstetrics and gynaecology. Chichester: Wiley-Blackwell Publishing Ltd. ISSN: 1470-0328. 2014, Vol. 121, iss. 13, p. 1666-1671. Prieiga per internetą: <<http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/1471-0528.12838/pdf>>
5. Dragelytė, Gabija ; Plenta, Jūris ; Chmieliauskas, Sigitas ; **Jasulaitis, Algimantas**; Raudys, Romas ; Jovaiša, Tomas ; Badaras, Robertas . Myocardial rupture following carbon monoxide poisoning // Case reports in critical care [electronic resource]. New York, NY: Hindawi Pub. Corp. ISSN: 2090-6439. 2014, vol. 2014, p. 1-3 . Prieiga per internetą: <<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/25110594>>
6. Andriuškevičiūtė, Gerda ; Chmieliauskas, Sigitas ; **Jasulaitis, Algimantas** ; Laima, Sigitas ; Fomin, Dmitrij ; Stasiūnienė, Jurgita . A study of fatal and nonfatal hangings // Journal of forensic sciences. Hoboken: Wiley-Blackwell Publishing, Inc.. ISSN: 0022-1198, eISSN: 1556-4029. 2016, first on line, p. 1-4. Prieiga per internetą: <<http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/1556-4029.13094/abstract>>
7. Fomin, Dmitrij ; Baranauskaitė, Vilma ; Laima, Sigitas ; **Jasulaitis, Algimantas**; Petroška, Donatas . Death caused by hepatodiaphragmatic interposition of the colon // Journal of forensic sciences. Hoboken: Wiley-Blackwell Publishing, Inc.. ISSN: 0022-1198, eISSN: 1556-4029. 2016, for peer review, p. 1-14.

2. Jurgita Stasiūnienė (dr.):

1. Jasulaitis A., **Stasiūnienė J.**, Chmieliauskas S., Andriuškevičiūtė G. Motinų agresijos, nukreiptos į savo kūdikius, priežastys ir jų lemiantys veiksniai. *Medicinos teorija ir praktika*. 2014, t. 20, Nr. 1. ISSN 1392-1312 p. 27-30.
2. **Stasiūnienė J.**, Jasulaitis A., Chmieliauskas S. Teismo psichiatrinių

	<p>ekspertizių, atliktų baudžiamosiose bylose, iškeltose dėl naujagimio nužudymo, analizė (1994-2013 m.). <i>Laboratorinė medicina</i>. 2014, t. 16, Nr. 1. ISSN 1392-6470 p. 28-33.</p> <p>3. Stasiūnienė J., Jasulaitis A., Andriuškevičiūtė G. Savo naujagimius nužudžusių moterų psichosocialinė charakteristika iki padarant nusikaltimą. <i>Laboratorinė medicina</i>. 2014, t. 16, Nr. 2. ISSN 1392-6470 p. 76-80.</p> <p>4. Stasiūnienė J., Jasulaitis A., Andriuškevičiūtė G., Chmieliauskas S. Naujagimių žudymas - motinų psichologinio žiaurumo pasekmė. <i>Medicinos teorija ir praktika</i>. 2014, t. 20, Nr. 1. ISSN 1392-1312 p. 21-26.</p> <p>5. Mazeikiene S, Laima S, Chmieliauskas S, Fomin D, Andriuskeviciute G, Markeviciute M, Matuseviciute A, Jasulaitis A, Stasiuniene J. Deontological examination: Clinical and forensic medical diagnosis discrepancies, Egypt J Forensic Sci (2016),http://dx.doi.org/10.1016/j.ejfs.2016.02.003</p> <p>6. Andriuškevičiūtė G., Chmieliauskas S., Jasulaitis A., Laima S., Fomin D., Stasiūnienė J. (2016), A Study of Fatal and Nonfatal Hangings. J Forensic Sci. 2016, Vol. 61, Iss. 1. ISSN: 1556-4029.</p> <p>7. Stasiūnienė J., Justickis V, Jasulaitis A. Newborn murder and its legal prevention. <i>Sveikatos politika ir valdymas = Health policy and management</i>. Vilnius, Mykolo Romerio universitetas. ISSN 2029-3569.</p>
<p>3.</p>	<p><u>Sigitas Laima (dr.):</u></p> <p>1. S.Mazeikiene, Laima S., Jasulaitis A., J.Bytautaite, V.Baranauskaite, Andriuskeviciute G., Chmieliauskas S. Teismo medicininių ir klinikinių diagnozių nesutapimai Lietuvoje. <i>Labaratorinė medicina</i>, 2014, t. 16; 3(63): 116-1119.</p> <p>2. Laima S., Fomin D., Jasulaitis A., Andriuskeviciute G., Chmieliauskas S., Sabaliauskas V., Sergrjevas V. The effect of conducted electrical weapons on the human body. <i>Actamedica</i> 08/2014; 21(2):73-80.</p> <p>3. Laima S., Fomin D., Jasulaitis A., Bareikyte A., Banionis D., Andriuskeviciute G., Chmieliauskas S. Psichologinės ir somatinės streso išraiškos, jų paplitimas. <i>Laboratorinė medicina</i>. 2015, t. 17, Nr. 3, p. 110 - 113.</p> <p>4. Puras D., Laima S., Jasulaitis A., Andriuskeviciute G., Chmieliauskas S. The Forensic Medical Assessment of Psychological and Physical Violence Experienced by Children. <i>Journal of Chemical, Biological and Physical Sciences</i> 04/2015; 5(2):1566-1573.</p> <p>5. G. Andriuskeviciute, S. Chmieliauskas, A. Jasulaitis, S. Laima, D. Fomin, J. Stasiūniene. Study of Fatal and Nonfatal Hangings, <i>Journal Forensic Sci</i>, 2016.</p>

<p>Vilniaus universiteto Medicinos, Odontologijos ir Visuomenės sveikatos krypties mokslo doktorantūros komitetų ir Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto Mokslo komiteto teikimu patvirtinta Medicinos fakulteto Taryboje 2016-10-18 d. protokolo Nr. (1.1.)-150000-TP-7(618)</p>
<p>Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto Dekanas Prof. dr. (HP) Algirdas Utkus:</p>